

Говорячи про карикатуру, не можна оминати тих, хто є творцями цього жанру. Ситуація складається таким чином, що не всі карикатуристи можуть реалізувати себе (ми вже зазначали, що редакції бояться друкувати цей жанр сатиричної графіки; інколи карикатуристів обмежують у вільному виборі тем чи об'єктів висміювання), в Україні не створено школи карикатуристів. Карикатурист – це людина, яка, по суті, обслуговує увесь редакційний колектив. Треба говорити й про те, що часто карикатуристи не мають можливості заробити собі на життя, тому-то й вдаються до замовних робіт (чорного піару). Якщо ми пригадаємо історію розвитку карикатури в радянській системі, то обов'язковими її ознаками назвемо спрямованість на агітацію та пропаганду, тобто ідеологічну функцію. На жаль, можемо свідчити поступове повернення цієї функції і в сучасній демократичній Україні. Особливо це відчутно під час передвиборних кампаній. Згадаймо лише славнозвісне зображення В. Ющенко у ролі фашиста.

На сьогодні права карикатуристів захищає об'єднання «Митець», що є філією Всесвітньої організації Cartoonists Rights Network (CRN). А також діє громадська організація «Асоціація карикатуристів», яка покликана об'єднувати карикатуристів для вирішення спільних проблем та самореалізації у суспільному житті, творчості.

Отже, ми лише окреслили деякі аспекти розвитку жанру карикатури, проблеми цього виду сатиричної публіцистики. Насправді проблема функціонування цього жанру потребує детальної уваги, на що, сподіваємося, буде звернена у подальшому наша увага.

Наук. кер. – Гаврилюк І. Л., викл.

ЗАПОЗИЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ

Мірошніченко В., студ. гр. ЖТ-52

Тема запозичень в українських ЗМІ є дуже цікавою для вивчення, адже широкого дослідження вона не має, хоча, безперечно, турбує коло не лише філологів і журналістів, а й звичайних реципієнтів нашого вітчизняного мас-медіа. Неодноразово проблема запозичення слів ставала предметом наукових дискусій, на яких обговорювалися питання, чи загрожують українській мові іншомовні слова, чи необхідно обмежувати потік запозичень тощо.

За підрахунками фахівців, кількість іншомовних слів у складі української лексики не перевищує 10%. Це означає, що твердження про засилля запозичених слів в

українській мові є перебільшенням. Така частка запозичень не може становити загрози самобутності мови.

Відтоді, як припинилась інформаційна блокада після розпаду Радянського Союзу, в українську мову ринуло безліч англійських, німецьких, французьких слів. Становище суттєво ускладнюється ще й украй низьким рівнем знань мови працівниками ЗМІ. За якихось п'ять років анліцизми заюлюнили нашу мову попри те, що мають повноцінні українські відповідники: імідж – образ, кілер – убивця, рекетир – здириник, овертайм – додатковий час, дистриб'ютор – розповсюджувач, мас-медіа – ЗМІ тощо.

У насиченому інформаційному просторі ми часто змушені вдаватися до лексичних запозичень. Це перш за все стосується власних назв та імен. Кожного дня події приносять нові прізвища, назви міст, річок, гір тощо.

Запозичення стосуються різних сфер суспільного життя: спорту, культури, політики (спікер – речник, фальшування – підробка, верлібр – вільний вірш, дисперсія – розпорошення).

Особливо занедбаним журналістами є вживання букви «Г». У сучасному українському правописі слів на Г близько трьохсот. Відомо, що такі слова як гедзь, принджоли, гава, переважно трапляються в художній літературі, у звичайній же газетній публікації таких слів зазвичай не зустрічаємо. Але практично кожне видання калічить іншомовні слова: Хельсінкі пишуть як Гельсінкі, Голівуд як Холівуд, хінді як гінді та ін.

Наприклад, під час президентських виборів у США українські ЗМІ передавали прізвище кандидата Альберта Гора через Г, а не через Г. Це є неправильним і неетичним щодо цієї людини.

Проте ніякий, навіть ідеальний правопис не змінить становища нашої мови на краще, якщо навіть державні ЗМІ (газети «Голос України» та «Урядовий кур'єр») удають, що літери «Г» немає в українському правописі.

Ще однією суттєвою проблемою щодо використання запозичень можна назвати невдалий переклад фразеологізмів. Наприклад, в тримовній газеті «День» зустрічаємо класичний приклад комп'ютерного перекладу – відтворення англійського «Out of sight, Out of mind» (дослівно поза поглядом, поза думками), що дорівнює українському «Очі не бачать – серце не болить», «Чого очі не бачать, того серце не жаль» (рос. С глаз долой – из сердца вон). Комп'ютер переклав цей вислів з англійської як «Сліпий ідіот». Такі курйозні випадки далеко непоодинокі.

Отже, питання нашого прочитання іноземного мовного матеріалу – питання філософське, світоглядне, так само, як і питання нашого називання чужих явищ.

Наук. кер. – Євграфова А.О., к. філолог. н., доцент